

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-636-2-2>

**THE IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION
ON THE ORGANIZATION OF LEGAL ACTIVITY
IN THE PRIVATE LAW SECTOR**

**ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ОРГАНІЗАЦІЮ
ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРИВАТНОПРАВОВІЙ СФЕРІ**

Tskhovrebov R. T.

*PhD Candidate, 4th Year
Department of Public Law Disciplines,
Faculty of Law and Economics
International Humanitarian University
Odesa, Ukraine*

Цховребов Р. Т.

*здобувач вищої освіти ступеня
доктора філософії 4 курсу
кафедри державно-правових
дисциплін, факультету права
та економіки
Міжнародний гуманітарний
університет
м. Одеса, Україна*

Юридична діяльність у своїй сутнісній основі орієнтована на забезпечення реалізації та охорони суб'єктивних прав і законних інтересів індивідів, що, у свою чергу, зумовлює її спрямованість на підтримання режиму законності та стабільності правопорядку в суспільстві. Важливим складником цього процесу виступає підвищення рівня правової культури населення, що досягається, зокрема, шляхом професійного тлумачення й роз'яснення змісту чинного законодавства та практики його застосування. У широкому розумінні юридична практика виконує системоутворюючу функцію: вона трансформує абстрактні нормативні приписи у конкретні правові відносини, забезпечуючи їх реальне функціонування та інтеграцію у соціально-правовий простір.

С. Д. Гусарев слушно вказує, що «... юридична діяльність – це різновид правової діяльності, що здійснюється у формах практичної, освітньої та наукової діяльності юристами, на професійній основі, з метою отримання відповідного правового результату, задоволення потреб та інтересів соціальних суб'єктів» [1, с. 16].

Юридична діяльність у сучасному глобалізованому світі постає як багаторівневий соціально-правовий феномен, що водночас зберігає власну інституційну автономію та адаптується до трансформаційних викликів цивілізаційного розвитку. Вона є різновидом соціальної діяльності, зміст якої полягає у правовому впорядкуванні суспільних

відносин, забезпеченні реалізації прав і свобод людини, підтриманні стабільності правопорядку та формуванні правової культури.

Юридична діяльність у приватно-правовій сфері яка здійснюється юрисконсультами на підприємствах, установах та організаціях. Юрисконсульт це фахівець, який здійснює правове забезпечення господарської, трудової, договірної, корпоративної та управлінської діяльності підприємства, діючи як внутрішній правовий радник. Його діяльність є приватно-правовою, оскільки спрямована на реалізацію автономії волі суб'єктів господарювання, забезпечення балансу інтересів і дотримання вимог законодавства.

Цифрова трансформація у діяльності юрисконсультів означає перехід від паперових, фрагментованих процесів до інтегрованих електронних систем управління правовими даними.

До перспективних напрямів модернізації у цій сфері слід відносити такі питання як: поширення LegalTech-платформ нового покоління (з елементами ШІ-підтримки, предиктивної аналітики, інтеграції з бухгалтерією та HR-системами); уніфікація цифрових стандартів у корпоративних правовідносинах (Smart Contract Law, e-Corporate Governance); формування цифрової культури правової відповідальності у бізнес-середовищі; посилення співпраці між юристами, IT-фахівцями й управлінцями у гібридних командах; створення національної платформи цифрових юридичних сервісів для бізнесу (єдині стандарти е-договорів, перевірки контрагентів, реєстрів судових справ).

Цифрова трансформація юридичної діяльності у приватно-правовій сфері зумовлює появу нової парадигми професії юрисконсульта: від адміністративно-виконавця до стратегічного радника з цифрового управління ризиками та правової безпеки бізнесу.

Враховуючи зазначені положення, слід акцентувати, що стрімкий розвиток сучасних технологій істотно трансформує механізми функціонування юридичної сфери, надаючи їй нових вимірів ефективності, прозорості та відкритості для суспільства. Інтеграція інноваційних інструментів у практику правозастосування детермінує оптимізацію юридичних процедур, створює передумови для автоматизації значної частини рутинних операцій та водночас забезпечує підвищення якості реалізації правових норм у практичній площині.

А. П. Колесніков зазначає: «...сучасний етап розвитку суспільства характеризується глобальною діджиталізацією усіх сфер життєдіяльності. Новітні інформаційно-комунікаційні технології стрімко інтегруються у різноманітні галузі, трансформуючи традиційні підходи та моделі. Сфера захисту прав і свобод людини є одним із таких напрямків. Застосування передових цифрових рішень в праві, відоме як Legal Tech, набуває дедалі більшої актуальності та значущості.

Використання Legal Tech спрямоване на підвищення ефективності та продуктивності юридичної діяльності, автоматизацію рутинних процесів, покращення доступу до правосуддя та правових послуг. Ці інноваційні технології відкривають нові можливості для обробки та аналізу даних, управління юридичними фірмами, створення та перевірки контрактів, розв'язання спорів онлайн та інших аспектів правничої практики. Вони сприяють трансформації традиційних підходів до вирішення юридичних питань, роблячи їх більш технологічними, прозорими та орієнтованими на потреби клієнтів» [2, с. 98].

Прогрес у сфері технологій автоматизації юридичної діяльності зумовлює істотне скорочення часових витрат на підготовку й аналітичну обробку правових документів, а також на здійснення управління поточними справами (case management) та іншими аспектами професійної практики. Фактично, функціонування спеціалізованих правових платформ, зокрема систем електронного документообігу та управління судовими процесами, що створює умови для більш раціональної організації юридичної роботи та підвищення її результативності.

Підсумовуючи, слід зазначити, що цифрова трансформація істотно змінює концептуальні підходи, функціональні ролі та організаційні моделі юридичної діяльності у сфері приватного права. У цьому контексті юрисконсульт поступово переходить від ролі виконавця правових процедур до статусу стратегічного консультанта, відповідального за управління правовими ризиками, цифрову комплаєнс-політику та інтеграцію сучасних технологічних інструментів у корпоративні правові процеси.

Запровадження LegalTech-рішень, систем електронного документообігу, модулів автоматизації договірної роботи, аналітичних платформ штучного інтелекту та засобів предиктивного аналізу значною мірою оптимізує юридичні процеси й сприяє переорієнтації професійної діяльності юристів з виконання рутинних операцій на розв'язання інтелектуально складних та управлінських завдань. Такий підхід забезпечує підвищення швидкості ухвалення рішень, підвищення точності правового аналізу та формування нових стандартів ефективності юридичної практики.

Процеси цифровізації також сприяють підвищенню прозорості, уніфікації та стандартизації приватноправових процесів, що створює передумови для формування цифрової екосистеми правового регулювання. У межах такої екосистеми електронні договори, алгоритмізовані процедури корпоративного управління, смарт-контракти та цифрові механізми правозастосування стають інструментами формування нового формату правової комунікації бізнесу й юридичної професії.

Сучасний юрисконсульт повинен володіти навичками роботи з цифровими правовими платформами, інструментами кібербезпеки, технологіями аналізу великих масивів даних, а також знаннями у сфері ІТ-права, інформаційної етики та регуляторної відповідальності.

Таким чином, цифрова трансформація не обмежується інструментальною модернізацією юридичної діяльності, а виступає чинником її глибинної професійної еволюції. Вона формує нову парадигму юридичної професії, у межах якої ефективність, прогностичність, цифрова стійкість та технологічна інтегрованість визначають конкурентоспроможність юридичної підтримки бізнесу й розвиток сучасної правової культури у цифровому суспільстві.

Література:

1. Гусарєв С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2007. 35 с.
2. Колесніков А. П. Legal tech в Україні в умовах глобальної диджиталізації. *Наукові записки. Серія : Право*. 2024. № 16. С. 98–102.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-636-2-3>

DEVIATION IN THE PRINCIPLES OF LAW

ДЕВІАЦІЯ У ПРИНЦИПАХ ПРАВА

Chuvakova H. M.

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of General Theory of Law and State
National University "Odesa Law
Academy"
Odesa, Ukraine*

Чувакова Г. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальної теорії
права та держави
Національний університет «Одеська
юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Провідною проблемою у сучасному праві залишається ефективне правове регулювання та належне правозастосування принципів права, адже принципи становлять основоположні засади правової системи, визначають її ідейну спрямованість, закладають основні орієнтири у процесі правотворчості, а також впливають на характер і зміст законодавства, формують критерії для оцінки юридичних норм і визначають шляхи подальшого розвитку та вдосконалення права як соціального явища.